VL. MAJAKOVSKIJ



150,000.000 mistra
téhleté básně je jméno.
Rytmus - kule bystrá.
Rýmy - plameny od domu na dům.
150,000.000 rty mluví mými.
Rotačkou kroků
do síťky křemenné náměstí
vydání toto vytištěno.

Kdo pak se luny ptá?
Kdo se ptá slunce -
Noci proč,
dny proč tvoříte!?
Kdo poví jméno ženiálního
autora země?
Tak ani
tahleta
má báseň
není ze mne.
A myšlenka jediná v ní -
na zítřka nástup zářit.

V týž rok,
den i hodinu
pod zemí,
na zemi,
na nebi
i výš -
tyhle se
zjevily
plakáty,
letáky,
vyhlášky:

VŠEM! **VŠEM,**
kdo už nemohou!

VŠEM! Hromadně
vyjděte,
jděte!

(podpisy:)

VŠEM! Msta - ceremoniář.
Hlad - pořadatel.
bajonet.
browning.
bomba.

(tři podpisy;
tajemníci.)

EDICE
ATOM

150,000.000

VL. MAJAKOVSKIJ

150,
000.
000

REVOLUČNÍ EPOS

Přeložil
BOH. MATHESIUS

Kreslil
V. MAŠEK

NAKLADATEL V. PETR, PRAHA

Jdem!
Jdem! Jdem!
Ho, ho,
ho, ho, ho, ho,
ho, ho.

Spadnou ti!
Vaňko! -
Kereňky do laptí dej!
Nepůjdeš na tábor bosky - hej!
Zahynule Rasejička!
Zahubili ubohou!
Novou si najdem Rus.
Světovou!
Dem! - Dem! - - Demé-é-é!

Sedí celý pozlacený
u čaje
a dortů:
přijdu k němu
v choleře,
přijdu k němu
v tyfu.
Přijdu k němu
řeknu:
„Wilsone, jářku,
Woodrow,
nechceš mé krve vědro?
Počkej jen, uvidíš“...
Půjdem až k samému,
půjdem k Lloyd Georgu -
řekneme:

Poslouchej,
Žoržo...
- Dojdeš tam, brachu?!
Po cestě moře,
moře jsou velká!
Nahání jaksi jim strachu
ruská herka.
- Eh, to nic nedělá!
Vemem to pěchourem!
Jdem! Jdem! - Jdem!

Na výzvu vstala,
vylezla z lesů
rozespalá
zvířat a zvěře síla.
Ej, byl to shon!
Zakviklo sele, že přišláp' je slon.
Štěňata štěněčí rovnala šik.
Nesnesitelný lidský křik,
i zvěři šel na nervy.
(Přeložím vám teď zvěře ryk,
pak-li snad jejich neznáte řeč):

„Poslyš ty,
Wilsone
zalitý do sádla!
Lidé když vinni -
vem si je do prádla.
Náš ale podpis
na smlouvě versaillské nestojí.
Zač my teď,
zvěř,

máme hladovět?
Hoďte jim svoje zvířecí hoře!
Do syta nažrat se ještě, jen jednou!
K Indiím kypícím sáhovou travou,
k pašeňkám pusťte nás Ameriky!“

O o-hu!
My na klece blokády nepřivykli.
Kupředu, automobily!
Na tábor, motocykly!

Chamradi, stranou!
Cestu teď cestám!
Za cestou cesta v řad se staví.
Poslyšte, cesty co říkají.
Praví:

„Větry nás žraly, deště, prach, sníh,
nás, vířící po stopách hladovoučkých.
Čvachtavé míle za vězni chodit jen -
nakašlem.
Asfaltem chceme se rozlívat,
chcem aby expresů táry nás dusaly.
Zvedněte se!
Čas, aby šlo se!
Dost si tam pospaly
ty prachem líbané chaussées!
Už si to valímé-é!“

I-i-i-i-i-i-i-i-i-i-i-i-i-
Pojďme ke kamenouhelným revírům!
Za chlebem!

Za černým!
Zasetým pro nás.
Co? - Jezdit bez dříví? -
Na to si větší hlupáky vem!
Nemelem!
Na tábor, lokomotivy!
Lokomotivy,
na tábor!

Honem!
Rychlejc, rychlejc!
Hej, hy-je!
Gubernije,
zvedněte kotvy, plavte!
Za Tulskou Astrachánská, - Tomská,
za hromadou hromskou hromada hromská,
ty, které stály
nehybně
dokonce ba i
za Adama,
zdvihly se
a na
druhé
navalují hlučíce městy.

Kupředu legie ohňů jdou,
ženou cestou tmu zpožděnou,
cinkají hlavami lamp,
jdou dlouhými nohami kandelábrů.

A navrchu,
smiřujíce vodu s ohněm

NAJDEM SI NOVOU RUS



ZAHYNULA ROSEJIČKA!



VŠESVĚTOVOU!

valila se moře hnijící utopenci.
„Místo mazánkovi, Kaspickému moři!
Do Ruska zpátky nelehnem si!
Ne v stuchlém Baku,
nikdy už více,
my v jásavé Nizze,
kde radost a smích,
zatančíme se Středozemním
po plážích.“

A na konec
zpod řevu
jízdy a běhu
vzdychnuv si šířinou mohutných plic
uch!
s rozcuchanými mraky vydral se z děr
do bouřky vyšel ruský vzduch.

A to vše
stopadesát milionů lidí,
biliony ryb,
triliony hmyzů,
zvěře,
dobytka,
sta gubernií,
se vším, co vystavěno,
stojí,
žije v nich,
vše, co se může hýbat,
i co se nehýbá,
vše, co sotva se hnulo
plazíc se,

lezouc,
plovouc -
lávou jde to
lávou!

Hučelo to nad místem,
kde stála kdys Rus.
Sacharin prodávat -
vždyť to má ránu!
Do zvonů bijte jak do tympánů
pro radost srdcím.
Dnes
v ráj
strkáme Rosiji
škvírami duhových západů.

Ho, ho
ho, ho, ho, ho
ho, ho!
Nesem si to
bílou gardou sněhů!

Proč asi vylezly hromady gubernijí -
kdo tuší? -
z gubernátory určených odvěkých zon?
Kdo vyje do nebes uší?
Koho to vidí horizont?

Pro to
dnes
na nás jsou upřeny
celého světa oči,
uši všech vzpřímeny
a to nejmenší loví,
aby viděly -
aby slyšely vyřčeno slovy:
Tohle je
revoluční vůle
vržená za poslední mez,
tohle je tábor,
kde ve spousty strojů,
hromady lidí se mísí a zvěř,
to jsou
ruky,
tlapy,
klepeta,
páky
tam, kde zřidl vzduch
vražen v zapřisáhlou jednotu.
Zapomeňte
básníků
lítajících v azuru,
tyto písně slyšte:

„Prošly jsme sídelní města zlatá,
tundry jsme prošly,
marasty prošly, prošly jsme blata.
Přišly jsme, přišly miliony,
miliony pracujících,
miliony strádajících, miliony sloužících.

Přišly jsme z bytů,
přiběhly z krámů,
z pasáží požárem rozsvícených.
My přišly miliony,
miliony věcí
zmrzačených
zlomených
zkažených.

My spustily se s hor,
vylezly z lesa,
z polí po léta mrskaných.
My přišly
miliony,
miliony hovad
zdivočilých,
tupých,
hladových.

My přišly
miliony
bezbožných,
pohanů,
atheistů -
bijíce
hlavou,
do sebe
železem rezavým,
na poli -
vše
slavně
k Pánu Bohu se pomodlíme.

Přijď Ty -
ne z hvězdného
něžného lože,
přijď, železný Bože,
přijď, ohnivý Bože,
ne, Bože Martů,
Neptunů, Veg, -
přijď Bože z masa,
přijď Bůh - člověk!
Ne Ty - Ty zahnaný
do výše hvězd,
pozemský
mezi nás
vyjdi
a přijď!
Ne který - „jenž jsi
na nebesích“,
my sami
dnes před všemi
dáme se do zázraků.

Ve tvoje jméno
chcem se bít,
v hromu a dýmu se
rozsvítit.
Do práce jdeme teď
třikráte těžší,
než byla boha, když tvořil svět
a věcmi pustotu plnil.

Nejenom nutno
nové snít - vybudovat,

ale i staré
vydynamitovat.

Žízni, napoj!
Hlade, syť!
Čas
i boj
se jdou naplnit!

Kulí víc!
Na zbabělé!
Kýchni,
revolvere!

Hle to!
Ze sama dna duší!
Žárem,
palem,
železem,
světlem -
pal,
žži,
řež,
ruš!

Naše nohy -
blesknými vlaky si chodí.
Naše ruce -
vějíře vířící polí prašnými lány.
Naše ploutve - parolodi.
Naše křídla - aeroplány.

Jít!
Letět!
Plout!
Valit se!
Přezkoušet Vesmíru seznam.
Nutná věc -
dobrá,
hodí se. Piš!
Nenutná -
pryč!
Neznám.
Kříž!

Dobijem
tebe,
romantiko světa líná!
Místo věr
v duše
pára a elektřina.
Místo žebráků -
bohatství světů všech stopte!
Kdo stár - buď ubit! Jaké křiky!
Lebky na popelníky!

V zničení divém
staré smýt,
nový mýt
po světě rozehřmít!
Ohradu času prolomit.
Nebe duh tisíci
rozsvítit.

V novém pak světle rozkvetou
básníků růže, sny zhanobené.

Vše
pro radost
našim jen očím velikých dětí.
Utrhnem,
vysníme
nové si růže -
růže měst v lupíncích náměstí.
Všichni vy,
kdo máte znamení ohněm
starých muk,
přijďte jen ke katu dneška.
I vy
poznáte:
bývají lidé
něžni jak láska,
která se rozlétla k daleké hvězdě
paprskem světla.
Naše pak duše
budou jak ústí milostných Volh.
Budeš -
přijď kdokoliv -
tak jako oko zalité září.
Pustíme
po každé
nejmenší tepničce
koráby bájné básnických snů.
Námi jak napsáno,
takový bude svět
v neděli,

v pondělí,
v minulu,
nyní i
příště,
zítra i
potom
po věků věky.
Pro léto stoleté
bij se,
znoj:
- „To bude
poslední
rozhodný boj!“ -
Hřmíme svůj hymnus jedněmi ústy.
Miliony!
Milion ještě!
Sto milionů!
V ulicích!
Na střechách!
Za sluncem!
Do světů jděte
gymnasti slov našich lehkonozí!
Hle -
Rus,
ne odraný žebrák,
ne hromada střepů,
ne popel domů -
Rus
celá -
jediný Ivan,
rukou mu

Něva,
patami - Kaspické stepi.

Jdem!
Jdem! Jdem!
Nejdeme - letíme!
Neletíme - blýskáme,
ve větrech koupáme duši!
Kol
barů a bran.
V buben bij!
V bubny bijte!
V bubny bijte!
Byli rabi.
Není raba.
V bubny bijte
ratataplan,
ratataplan!
Hoj, prsa z oceli!
Pevněji!
Výše hruď!
V buben bij!
Bijte v bubny!
Buď - buď.
Paď či pán.
Budem bít.
Bijem.
Bili.
V buben bij!
V bubny bijte!
V bubny bijte!



Revoluce -
tra-rá! -
připraví cara o jméno cara.
Revoluce
na krámy pekařů požene hladový houf.
Jaké však tobě,
jaké dám jméno,
Rus moje smrští skroucená v sloup?!
Sovnarkom
částicí jeho je mozku -
dekréty cval jeho nepředhoní.
Srdce pak jeho tak bylo těžké,
že sotva Lenin je rozhoupat moh'!
Rudého vojáka zarazit možno,
komunistu v žalářní udusit tmě -
jaká však závora
zadrží jej,
až vykročí!?
Hrom uši pobřeží rozedral,
vystřikla voda za devět zemí,
když Ivan
vykročiv
vyšel
svět vyděsit bouří.

Nohy teď do třmenů obraznosti -
sedlejme dní prach
a pojďme
za tím viděním blýskavým
v nesčetných zahřmít prostorách.

Teď
inspirace otočíme kolem.
Prudčeji rytmus eposu spěje.
Téhleté části Wilson je pólem.
Amerika místo je děje.

Svět
kontinenty ladě
na kvintet,
do vínku dal jí moci magické.
Město v ní stojí
na jednom šroubku
celé elektro-dynamo-mechanické.

V Chicagu
14.000 ulic,
paprsků sluncí-náměstí.
Od každé -
700 příčních uliček,
neprojdeš jich za rok.
Strašně je krásně v Chicagu!

V Chicagu
slunce zář -
tolik co svíčička za groš.
V Chicagu -
i na brvy mrknutí
elektromotor.

V Chicagu
na versty
do nebe skákají
ocelovi akrobati cest.
Strašně je krásně v Chicagu!

V Chicagu
každý obyvatel
nejméně generál.

A služba: aby v barech hodoval.
V chicagských barech jídla,
až oči přecházejí.
Strašně je krásně v Chicagu!
Strašně je krásně!
Strašně!

V Chicagu
takový rachot v ulici,
že nákladní auto
o koní tisíci
zdá se být
hedvábným větříčkem,
který
šoulá se tiší myška jak malá.

Rusy
do toho města
nevede cesta,
nečeká na nás paláců klín.
Jenom já tam byl,
v barech jeď a pil,
popíjel v barech s Yanky gin.
Pustí snad i vás -
pokud ne,
naplňte se i vy
divy
ve veršů sedmimilových,
ve veršů botách
běžte si sami Amerikou!

Aerostanice se hodí
na mrakodrapu.
Vpřed
pružné boky vzducholodi!
Mosty se scvrkají ve vrabčí žebra.
Chicago dole je
na zem připláclá žába.
Pak
s nebe,
viditelni stěží,
se utrhnem,
kamenem v propast
se splanýrujem.
Tunelem
v metru
podzemní versty zryjem,
a vyjdem na náměstí
zaplněné lidmi.
Široké na tři versty.

Začíná, čeho nám třeba -
- „Královská ulice“ -
po jejich
„Royal Street“ -
Jaká to ulice?
Kdo v ní má být?

Stojí na ní, stojí
Cheaple-Strong-Hotel.
Je to hotel,
či sen?!
A v tom hotelu

v čistotě,
v teplotě
žije sám
Woodrow
Wilson.
Jaký dům, neřeknu.
Řekne-li ret můj, nevěřte mu!
Odnikud nelze celý jej zřít,
očima přeměřit.
Co možno přehlédnout
maličký kout,
to už je zázrak!
Na příklad vidíš: zlatá mříž tuta
ze slunce skuta.
Se stran to obejdeš -
hrůzoucí dálka.
Na sta verst.
Na tisíc možná.
Korouhve větrné v sedmé jdou nebe.
Čistí je
Pámbůh snad sám!?
Taky tam schody jsou?
Po těch však nelez!
Sloupkoví samé,
balkonky,
loubíčka -
kolik tam schodů, nespočteš, nech -
je tam těch schodů, po čertech!
Pěšky je slézt chceš?
Začni si v mládí,
stařečkem dojdeš?
K vůli pak zdvižím


HOTEL

hospody jsou tam na schodech,
zbytečně nikdo by netrpěl hlad.
Přijedem -
jest-li chtít budou -
snad
po pěti vpustí nás panskými schody.
Hosté jdou nejdřív skrz třista komnat.
Na konec došli.
Jak?
Tu
nové zas začly komnaty.
Lokaj vám vstříc jde střapatý.
V ruce obřadnickou hůl.
Přejdeš tak lokajů pět.
A zase hůl.
A zase lokaj.
Konec sálu -
lokaj zas.
Za lokaji zříš
kurýrů zátopu.
Kurýr kurýra honí v galopu.
Bezpočtu je jich.
Z takého počtu, ano z méně,
zhlouplo by i to štěně,
Chlestakov.
Až konečně
unaven
strašlivým běháním -
když se zdá,
nevyjdeš ven už nikdá,
ale se zdá,
není proč by to všecko

najednou končilo -
návštěvnu spatříš.
Vchod má celkem prostý,
u vchodu vítá hosty
dlouhánský sekretář tich a něm.
Pootevřem dveře.
Po stupních - (dvou)
vylezem,
mrknem,
heknem! -
Ne, to není slunce,
co se na něm blýská,
to je jenom záře
jeho cylindřiska. -
Krista Pána!
na hlavě mu trůní jako Prašná brána.
Plivá dynamit a
oheň škytá,
celý zrzavý,
frajeří.
Pohlédneš na šířku v pase -
Yorkshirské prase -
a ta dýlka! -
ne, to je mýlka,
tak má daleko od hlavy k nohám!
Je snad něčím nabit,
neb to zuby dělá,
každý jeho zvuk -
rána z děla.
Lidé - samá chamrad,
lidé dole chodí,
pod ním stojí;

klaní se jemu světlému
jako figurky Betlému.
Jeho papula
je nadulá
a měkká jak peřiny.
Šaty má tenké,
jak by jich neměl -
jemňounká básnická něha v nich jata.
Na kaťata
dali mu sonet
z jejich Oněgina.
A jak pracuje!
Nespočívá.
Upracuje se k smrti.
Palcem kolem palce
vrtí.
Hned rychleji,
hned pomaleji vrtí.
Zavrtí -
dělají pořádky
někde v podniku.
Mně
nechtějí platit honorář za řádky.
Zavrtí -
Straussovy valčíky spustí z dáli,
zlatým to deštěm zalije sály.
Na krmení
vydají peněz k nespočtení.
Za to je pěkně nahamaný,
nabumbaný.
Po smrti,
aby to krmení nebylo marné,

mrtvolu rozškvaří v olejárně.
Amerikánci jsou
věrně mu oddaní.
Všichni a hrdě
hovoří -
My
amerikánští poddaní.
My
svobodní
amerikánští občané.
Pod ním pak stojí -
ohnutá záda -
sloužících řada.
Plný sál je jich,
Lincolnů všelijakých,
Whitmanů,
Edisonů.
Průvod je jeho
pečlivě vybrán z krasavic města.
Čekají na jeho nejmenší gesta.
Znáte
Adelinu
Patti?
Ta je tu taky!
V pašáckém smokingu stojí tu Whitman,
houpací lenošku v mohutném rozhoupal rytmě.
Nejvyšší dostal řádový pásek:
„Slavnému hladiči damských vrásek!“
Nalíčen čeká v dojetí
Šaljapin hotov vždy zapěti.
Co je to najednou?
Vrzání. Štkání

Sál se snad boří!?
Ne, to jdou
stářím rozsypaní
profesoři.
Sám znamenitý Mečnikov
utírá svíček shořelý knot.
Konečně
učence
přivedla
doktrin sem potopa.
Umělců ale
je tu snad slavná école des beaux arts?
Kam s tím fórem?
Ti se sešli,
aby
chodili na bazár.
Ráno, den každičký,
všichni ti
poeti,
miláčci slávy a Mus
vezmou si košíčky,
na trh jdou,
přinesou
masa i másla kus.
Longfelow,
jakýsi básníků král,
vleče sto hrníčků se smetanou.
Aby nemlsal,
Cestou si zpívá.
cpe se Wilson,
roste tuk,
bubří játra,

rostou břicha
jako patra.
Teď mi napadla malá poznámka:
Proč pak malíři
Wilsony,
Lloyd-Georgy,
Clemenceauy
malují s vousy - hned bez vousů?
Zbytečně -
pořád je to tlama
jedna a ta samá.

Tak tu
končí se hlavy veselé.
Jasna vám Amerika.
Přejdeme k hlavnímu faktu:
ke tresti
gigantské
úžasné.

Byl
den
jako výheň.
V rozlitém znoji země tichly.
Za branami svými zubatými
marně
větry vzdychly.
V Chicagu žár je
100 stupňů -
no, ale 80 jistě.
Všechno je u moře.
Vyšel, kdo mohl, ven
a leží natažen.
Pot
libě voněl
na jejich fajňáckém těle.
Funěli, leželi.
Funěli, chodili.
Slečinky na šňůrkách mopslíčky vodily,
a
mopslík byl vyžraný
jak malé tele.
Jedné v tom dámě, -
chrápala sníc -
do nozdry motýl spálený
vlít.
Někteří vášnivé vedli tam hovory
formy as této:
Říkali „ach“.
Říkali „ich“.
Se stromů lítalo babí léto.
Růžovělo

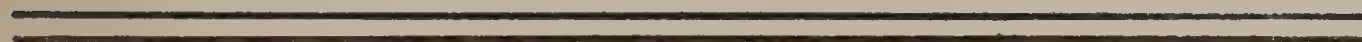
na bílých poduškách.
Bělelo
v růžových.
Tak
dlouho dost
všichni se zabývali
příjemným nicneděláním.
Ale
už
před hodinou
něco se
počalo
měnit.
Sotva jen
duše konečkem
slyšet moh's nějaké dutí.
Po tichém moři
šíří se šplíchot a plesk.
Co je to?
Na co?
Ráno
(hodina pátá)
ATA
(Americká Telegrafní Agentura)
po městě mrskla radiem jako blesk:
„Strašlivá bouře na Tichém moři.
Utrhly se passáty i antipassáty.
V Chicagu na břehu chyceny ryby.
Nosaté.
S chlupama.“
Vylezli z postelí.
Co bylo,



ani kdy posoudit neměli,
když nové radio
hřmělo:
„Ty ryby nejsou chlupatý.
Lež.
Městský rybák spit,
Neodešly se svých míst
passáty ani antipassáty.
Ale ta bouřka je.
Deště.
Strašnější ještě.
Příčiny neznámé“.
Rejdařské společnosti
parníkům výjezd zakázaly.
Napřed ty velké, potom ty malé.
Po kufrech poptávka veliká.
Dolar pad'.
Na burse panika.
Neznámý
chytá se neznámého:
- nemá-li zprávy nějaké vlastní -.
Zvláštní vydání!
Radio!
Vydání zvláštní!
„Radiogram přelhán.
Není bouří.
Jiné.
Nepřátelská loďstva v kouři.“
Hned
proti němu
nové jde
poslední,

otřesné,
sensační.
„Nekouří děla -
po moři mlha se bělá.
Křižáky nejedou,
ani loďstva,
ani eskádry.
Ničehož nic.
Ivan“.
Tě pic!
Co Ivan?
Jaký Ivan?
Odkud Ivan?
Proč Ivan?
Čím Ivan?
Byla to zmotaná situace.
Odnikud jasno.
Nikdo nic nevěděl krátce.
Hnedky se sešla korunní rada.
Celou noc v paláci oken svítila řada.
Wilsonův ministr Artur Krupp
tak se tam zabreptal,
že se svalil jak dub.
Kapitalismu štít a pán,
ztrápen byl dokonce Kroesus sám.
Wilson ukázal, že se nebojí.
K ránu se rozhod':
- Vyzvu ho k souboji.
Hrůza se blíží.
Vzdálenost lze už
na versty čítati.
Dva tisíce.

Tisíc.
Sto.
A...
kontury chodce
do šíra rozpiaté
hmataly,
omrkly,
zahlídly
majáky okaté.



Zahřměte,
řádky hlavy téhleté;
rytmus váš dobu nechť proorá!
Probuď se v písni
mýt o recích Homéra,
příběhy Troje
do šíra rozduté

V břiše hlad,
v pokoji teplota
1° C,
božskému daru
života
raduji se
sleduje krok tvůj legendárný.
Kudy teď?
Kam jdeš?
Kterými půjdeš moři?
Chladným svým veršem zachytím
blesk, kterým rvoucí se depeše hoří.
V úžiny Dardanel
vedral se Ivan v prvém svém rozběhu.
Turci,
huby otevřené,
hledí:
člověk jde -
hlavu má po vrchol Kazbeku.
Nad forty žene
se Dardanel.
Staří se ulili docela.
Mladí šli na mola.
Písničky mládí a vzpour.
Sotvaže
ku břehu dospěl val,
dostihl mola, -
vrhli se,
jak by už dlouho čekali na signál,
člověk na člověka,
na třídu třída.
Sháněli s trůnů.

Korunovali.
Pěšky jdou po moři,
mizejí s očí.
Pohltí tamty mořská vana,
smlsne si na nich
krvavý žralok,
ale ti druzí, zbylí,
vešli a vpadli do Ivana;
v něm se jak matrosi v kajutě
uvelebili.

(V Chicagu zatím
nevěděli,
že se už strašná hodina valí,
soudu že čas jest.
Prohnuli se,
ze široka
tancovali
na šest.)

Vyjekli Římané.
Tibera bouří,
zalévá nábřeží,
vyholí bradu římskému papeži,
k Ivanu letí.

(V Chicagu zatím se
rozkurážili,
likéry pili,
sahali dámám na ňadra
holadrio, holadra!
holadrio, holadra!)

Černá noc. Tma vše a stín.
Nesvítí hvězdy.
K Wilsonu krade se modrý Rýn,
o kterém vezdy
básníci pěli jak o králi řek.

(Chicago
spinká
upité,
utancované,
v podušky zaryté.
Usnula modř.
Funí.
Chrápáním moře
pevniny duní.
Vstává den.
Odplaty?)

Ivan jde a
světly blýská.
Ivan jde a
příboj tryská.
Všechno, co živo, běží, seč stačí,
zachránit život.
Vulkánem svět se červeným mračí.
Vulkánu jméno sotva bys čet' na
pozemských mapách.
Není to nějaká chcípácká Etna,
celičký Vesmír, vše, -
jediný krater -
národů lávou vře.
S řevem se valí

smytými kraji
živé i mrtvé
lijákem láv.
Jedni jdou k Ivanu
ve shonu -
kytice rozpiatých ruk.
Jiný zas k Wilsonu
žene se dav.
Všude se hemží malými fakty;
nutno je tedy
hlavní fakt vybrat si teď:
zmizely rázem veškeré středy,
na zemi nezbyl jediný střed.
Barvy ho nemají,
odstínů není,
nikde nic -
krom barvy barvící na bílý květ,
krom rudi kvetoucí krvavým květem.
Ruď rudne stále víc,
běl víc se bělá.
Ivan jde
přes země, císařství celá,
po krvi kráčí
nad světem svátek rozžíci ohňů.
Pevností marně stavěli na sta.
Ucpěte žvastavé tlamy děl!
Basta!
Nad strmým prošel Gibraltárem -
svět okeánem
se před Ivanem otevřel.

(V Chicagu
na pláži
flunder pár chodí,
koukají po moři
divné řeči vodí.)

Který pak admirál
cesty tak mořské zná?
Jde a
dynamit lidí v sobě má.
Jde
vesmírným vztekem
do vzduchu vyhodit.
Na čtyři strany rozlila se
hladina Pacifiku.
Ivan
bez mapy,
bez střelky na kompase
šel
a viděl cíl před sebou silně
a neúchylně,
jakoby ne z moře zřel,
ale z talíře.

(V Chicagu
k Wilsonu
dohnal se val
Ivanem vržený prudce.
Boxery,
šermíře,
střelce zval,
aby mu síly dodali k půtce.)

Tak asi zářili
objevitelé na světa mapách,
Kolumbus, Vasco de Gama a j.,
jako když Ivanu
do nosu udeřil
země se blížící zápach,
jakoby z vonného háje

(V Chicagu
boxeři
Wilsona trou,
na zem ho položí,
namaží
Francovkou.)

Z blízkých už sfér
jedním svým okem
majáky štíply do očí směle -
a hle,
v mozky a
v oči i
v ústa
ze všechněch mořských děr
Amerika se dere a dere.
Od doku skáče na dok,
z viaduktu na viadukt
jako Paddock.
Kouře jsou takové spousty,
v čerta že uvěřiv
myslíš, žes v pekle.

(Kde že je Wilsona chabost?
    Svanuta!
    Omládl na třicet let.
    Svaly - jak břicha nadmutá.
    Poplácali.
    Hotovo!
    Teď!)

Dojde
    pěnou vlnu pěně -
    nad střechami mrakodrapů šel.
    Na břeh vyjde Ivan Ameriky
    suchý,
    ani nohou nesmáčel.

(V posled Wilsona pak poplácali
    v mechanické jeho výzbroji,
    na leb helmu zakalenou dali -
    s Ivanem se hrne k souboji.)

Nerad se mačká
v uličkách těsných
Chicágec.
Pro to má
největší náměstí.
Jedno z nich
ohromné,
dokonce pro ně,
určili pro tu věc.

Náměstí obří
lidé už plnili,
ženy i muži.
Na jedné straně se
vlnily
kožichy bobří,
hermelíny,
na druhé -
modravé zmazané bluzy.

Koně se taky
připletly
do kaše.
K bobrům -
arabští klusáci přilétli,
k bluzám -
pincgavští těžcí valaši.
Ržáli a klusákům
hrozili.

V třídy se rozdělil
vývoz i dovoz.

Auta se sjela, v oleji kloužou:
k bobrům -
parádní
osobní povoz,
k bluzám -
stokoňské auto nákladní.

Písně i barvy
(proces je krátký)
nastupte k boji, na soka sok!
K bobrům -
dekadentů vesmírné řádky,
k bluzám -
futuristé železných slok!

Nikdo, ni hvězdy
v nebeské dáli,
neujde odplatě věčné.
K bobrům jdou
souhvězdí-generáli,
k bluzám -
miliony dráhy mléčné.
Dokonce země obrovská koule
laviny stajené vypustí,
rozpukne ve dvě polokoule -
vystydlé obě
jak váhy
na slunce zavěsí.
Pak všechna děla
nad
náměstím hřměla:
„Vesmíru šampionát

ve třídním boji.“
Wilsonu vrata
široce otevrou
na versty -
ač šejdrem
jedva že prolez’.

Pod jeho nohama
prohne se beton,
hřmí to jak litina,
železem řve to.

V Ivana vpeří zrak,
vidí:
tak -
ničeho neuvidí;
pěkně je rostlý,
v rubašce tělo mu svítí.

Jeden má
pistole
na čtyři kohoutky,
šavle mu září sedmerým ostřím
před velkým zápasem;
druhý -
ruka
a ještě ruka,
a i ta
za pasem.

Změřil si Ivana.
Úsměch škub’ rety.



Pozdvihl plecí epolety.
„Proč já bych,
Bože,
tohohle
nezmoh'?
Cože?"

Zdálo se už, zdálo,
jak to v světě bývá,
nad mohylou lesní
vítr břízkou kývá,
a pod břízkou Ivan -
vítr duje tiší -
nikdo
nikdy
pranic
o něm neuslyší.

Zahvízdne šavle.
Plece až
po pás
Ivanu prosekla.
Ustane Wilson, čeká
krev.
Ale
náhle
z rány
lézt vidí člověka.
Začali chodit.
Chodí
lidé a
domy,

koně i
válečné lodi.
Se zpěvem lezou.
S muzikou.
Běda!
Poslala jim sem daleká země,
severská Troje,
člověka-koně.
Nabit je vzpourou.
Diví se Chicago;
o sovětském stroji
od muže k muži zvěst letí
zvětšená cestou dlouhou.

Soudruzi kameloti,
nevyptávejte se nikdy,
kdy tato bitva byla,
ani byla-li kdy!
Zde
do pěti minut se slila
stavších i nestavších bitev se síla.

Trockého, ani
Lenina
tklivými tóny
neslaví píseň moje.
Slavím miliony
vidím miliony,
zpívám miliony
a boje.
Poslyšte, řečníci, žvanivá historie,
mě, který uviděl bitvy peripetie,
která se nestala.

„Již vzhůru, psanci této země!“
v hromu zní rachotu.
V odpověd
temně
hlasy zní milionů
„Už jsme tu!“
„Bože, chraň Wilsona,
mocný, pln síly!“
Jejich zas hlasy rzivé
zanotili.

Půl země písničku zapělo rudou.
Půl země bílou zapělo píseň.
Hle,
za písní rudou;
hle,
za písní bílou -
berany drcly v zamčené příští -
štětiny paprsků vzduchem sviští,
poškrabou země.

Ruky se rozrostou,
lehounce uhodnou
neznámé rozměry duše i země.

Koštětem povstání drceni,
smeteni pod vzpoury tank,
kramáři nekupčili,
běželi zjančení
z úřadů,
krámů a
bank.
Vody se zdvihly
od moře k městům,
do hrází bily,
které je dusily.
Telegrafní tyče
pověsily
tu i tam
na své dráty nějaký ten
velechrám.
Opustiv svoje základy teplé
za mrakodrapem šel mrakodrap,
tygr jak v zvěřinci
maso rve
vztekle -
vrat tlamou domky rodinné chňap'.
Dlažební kameny samy se vydraly
ze dlažeb svých.
Samy se vrhaly
skleněných do tváří
obchodů brilantových.
- Kam se mám strefit, kramáři? -

Mělčin se nebály,
nebály zvonic,
špičatým hrotem že roztrhnou břich,
z prosté jen záliby, -
jako my s vámi -
po souši chodily velryby.
Co bylo rudo,
co bylo bílo,
bilo se spolu,
zpívalo, bilo.

Tancoval Wilson,
tancoval v paláci,
tancoval cake-walk,
potřásal břichem, potřásal zadkem,
v tom jak se náhle figura obrací,
ke dveřím pohlédne Wilson.
Ve dveřích -
děsivým pochodem
nezvratně
člověk jde
za člověkem
za věcí věc,
do dveří, valí se široký proud
„Pánové Wilsoni,
na boží soud!"

Hle,
na šíjích Wilsonek
růžence kolijí -
v kobry se změnily,
zabijí.

Nákladní auta
nehledí na křik a nářky,
salonem honí miliardářky,
hledají měkčí a čistější.

Neujdou!
Nábytek stonohý
přece je dohoní.
Po lidech hází almary.
Trká je stolů nohami.
Přes Rockfellery jde,
ležící na břiše,
vlastní co límec je škrtí,
jak hejno švábů je rozdupe,
vzteká se,
v Chicago skočí a letí.
V ulicích
na krátkou
vzdálenost nevidět
pro prach, jenž zvířen šarvátkou.
Tak jako v kinu,
v nějaké férii -
najednou
velkého -
v chaosu spatříš cos:
plazivou ketasinu
dobíjí
na zadních tlapách stoje
Sovnarchoz.

Než,
Wilson se nedá

v paláci sedá,
na zlaté mačká knoflíky,
hnedky se řadí
nelidské družiny
na průvod veliký.
Strašnější tanků,
vojenských řad,
bezbřichý vstává
stohubý,
stozubý
plazí se, řine
hlad.
Do města hryzne - praskne jak ořech.
Vesnici zadáví -
chrustne jak kůstka,
lidi,
lidi a zvířata
hrstmi cpe do tlamy.
Vepředu leze
čistíc mu cestu
stouchá
rozrucha.
Dýše si továrna.
Rozrucha slyší.
Rozrucha slyší - továrna dýše.
Fabriku rafne -
a už je po ní,
kde byla fabrika,
cvrčci se honí.
Kolejnic kusem jak palicí bije.
Všecko je zničeno,
kazí se,

hnije.
Připrav se!
K útoku!
Pracuj vždy víc!
Hrdlo my hladu,
rozruchy chřtány
stáhneme smyčkou železnic.
Dech když už krajům,
sevřeným hladem,
dochází, přestává,
tehdy se
zdvihla a na cestu vydala,
beranem vlaků bila a houpala
doprava.
Lokomotiv
šedivá brada
větrem se chvěla.
Bijí se.
Hlad -
padˇ.
Za ním se rozlily
nákladní vlaky plničké obilí.

Skroutil se Woodrow,
vztek ho jal,
„Vemte to zkrátka!“
rozkázal.
Vojáků nových posílá sbor,
smrtelný mor.
V pancíři špíny
ženou se honem
spirocheta za spirochetou,

vibrion, za vibrionem.
Bacilů jed,
tlapky vší
kazí krev,
lezou po šíji.
Nemoci nové
povstaly:
najednou
člověk je
víc a více
ospalý,
dostane neštovice,
napuchne,
pukne jak prašivka.
Vedeny lekárnou
duhových očí
na pomoc skočí,
do boje povstaly
kliniky,
léčebny,
špitály.
Střílejí - jaké pak okolky! -
lahvemi karbolky.
Ustouply vši.
Zajaté hopem
odstřelovali mikroskopem.
Pevně a křepce
běží a běží
stroj desinfekce.
Nepřítel pad'.
Nahoru drápky leží.

Praporem-receptem vítězně máv'
světový Narkomzdrav.

Zasténal Wilson, zavzdychal,
poražen v moru i hladu,
poslední vojsko na nůž hnal
otravných idejí řadu.
Demokratismy,
humanismy
jdou a jdou,
za ismem ismy.

Dohromady nevíš
ani ještě, čí jsi,
a už ti
filosof
v každém uchu
visí.
Romancí bahnem cucaly.
Písničkou volaly.
Obrázkem lákaly.
Prázdné hlavy
knížkami
podle váhy nacpou -
a pak jdou,
každý chor
učenosti zácpou -
za profesorem profesor.
Hochů je houfec potkává,
browningem střílejí na práva, buch! -
žuchlo sebou římské právo,
a těm druhým není zdrávo, žuch!

Bulíky lidu
na nosy věší,
straší jej peklem,
rájem jej těší,
pověrou topí,
říkadly hýří,
valí se, valí,
kutnou prach víří
bez brady, bradatí,
lysí a chlupatí
černobílí popi.
Pršely dekréty
z červené laviny,
rozprskli popi se,
imami,
rabíni.
Hejha, teď vstaňte
ze smrtných postelí,
divotvorci!
Boje kde vřava nejvíce supěla,
tam leží Petr, tam leží skála,
s rozbitou hlavou vlastního kostela.
Tenkráte
básníci vylétli na nebe,
aby tam svrchu, s aeroplánů
stříleli.
Chytli ty borce
na akademické porce.
Básníci dolů se hnali,
padli jak kámen -
do práce peří rýmů jim
vyškubali.

V „úplná vydání sebraných spisů"
do děr jak králíci
stáhli se klasici -
záchrany není!
Marně jim hrůzou
v kostech schnou morky
před zkázou lítou,
marně jak kvočna kryje je Gorkij
otřelou autoritou.
Na chůdách nohou
futuristi
běželi míli za mílí,
jeřáby rukou silnice rovnali,
mosty řek;
minulost rozbili,
po větru pustili
konfety kulturek.

Na stěnu stěnu
v oblaku prachu,
věže jak bodla držíce,
Louvre s palácem
Admirality
se bily,
pokavad
na Admiralitě
na tyče
praporní
malířské drůbky Louvru nerozvěsili.

Wilson sám poslední
přichystal ránu,


NARKOMZDRAV

když náhle Wilsonci v úžasu viděli -
že už je v Pánu
ten, který zády slunce chtěl udusit.
Jména těch menších vítězů už i mně
vypadla z hlavy.
Syntezu nutno vytyčit jednu:
Zachrochtla v mezinárodní Čušimě
eskádra stáří - šla ke dnu.

Továrny pokryly minula trup,
budoucnost zařvala trilionem trub:
„Zvete nás Abelem,
zvete nás Kainem,
my na to nakašlem.
Budoucno nastouplo,
Budoucno vítěz.
Oj, věky, věky,
pojďte se klanět."
Horizont před sluncem ztratil se v tmách.
Světa půl pobiv
Kain - genij
v paprsky slunce
tak jako v klávesy klavíru sáh'.

Historie,
v této hlavě
na dlani tvá je cesta.
Hladová, teskná
pukají města,
a nad prachem prospektů
jiného žití zář bije břeskná.

Rok s dlouhánským ohonem nul.
Svátek je světce, jejž v kalendáři neviděti.
Prapory.
V lidech.
Na domech.
Nad dvory.
Říjnová revoluce to sté svoje výročí světí -
nebo snad prostě
nálada jakás slavnostní?
Vzducholodi honí se po nebe sklonu;
ve vlacích,
v palubách loďstev nesčetných,
pěší kolonu stavě za kolonu
za kádrem řadí se lidský kádr.

Marťané
s velkými hlavami
přilétli s Marta
ve světle rudém,
řadí se v šik.
Zavrčí aero,
zmizí jak šíp.
Zacloní slunce jak pták.
Hned se zas slétají
s krajních až planet,
z krajiny za sluncem
přilétnou - širokým vějířem.

Pouště se země tváře jsou smyty.
Stále znovu
lesy jak zázrakem ke kmeni staví kmen.
Na velkém náměstí

v zeleni stromů,
v někdejší Sahaře
jak roku každého slavnostní slaví se den.

Dříve než mohli se seřadit,
den za dnem s výše spouštěl se na zem,
znovu vždy nocí houstla tma.
Pak
zahřměli -
začínáme.

„Člověčí hlasy,
zvířecí hlasy,
hukot řek
u věnec díků uvijem.
Zpívejte všici, poslyšte všici
slavnostní světa requiem.

Vám dávní mrtví,
vám soli světa,
za vaše dlouhá hladová léta,
jimiž jste nesli
o dnešním ráji
blahou nám zvěst,
vám, již jste dali nám
milion roků,
v nichž budem moci
zpívat,
pít,
jíst.
Vám ženy, které pod hermelínem
žít byste měly vesele,



které jste mrzly v lehounkých hadrech,
padaly omdlelé
ve frontách za chlebem.
Vám pluky dětí,
křivičných dětí,
vám, mladé houfy
skroucené hlady,
vám, kteří přec jste se něčeho dočkali,
i vám, co ne.
Vám,
zvířata
se žebry vystouplými,
vám, kterým lidé
sežrali oves,
která jste vozila
někoho, něco,
pokud jste nepadla pod bičů ranami.
Vám, o vy padlí
na ducha barikádách,
aby v den dnešní zpěv zněl, ne prokletí,
vám, již jste budoucno hladově lovili,
malíři,
pěvci,
poeti.
Vám, kteří
prostřed dýmu a čoudu
život svůj sotva za cíp jste drželi,
rezavým železem koles přec skřípěli,
přec robotili,
přec pracovali.
Vám buďtež slova nezměrných sláv,
ta, která nezmlknou,

znovu vždy rozkvetou,
nezvadnou.
Mučedníci naši - sláva vám,
miliony živých,
cihlářů i
ostatních Ivanů!“

Světová paráda tiše se rozešla -
hoře už dávné nehoří v duši.
Smutek je
léty
skolébán v mír,
písničkou letí u Vesmír.
Tlumené hlasy jen kdes ještě hučí
na věčnou paměť
nad smrtí něčí.
Ale už lidé,
už
v tisíců ulic třepetném lesku
valili minutu věnčenou veselím.
Val se, val, kutálej v jásavá lada!
Kveť, země v mletí, v setí kveť!
Kveť v každé době!
Tohle je tobě,
krvavá revoluce Iliada,
tohle je tobě
Odyssea hladových let!